

авторитетною постаттю є сам автор, відсутня будь-яка художня вигадка і абсолютно неважлива історія персонажів.

Які ж причини популяризації есеїв у сучасній літературі? Чому цей жанр набуває такого розголосу і породжує усе більше і більше питань? Зазначимо, що певні зрушення у дослідженні українського есею відбулися завдяки, по-перше, звільненню української культури від довготривалого ідеологічного тиску (есеї є ідеологічно насиченим жанром), по-друге, усвідомленню суспільством потреб у формуванні національного світогляду після здобуття Україною незалежності (світоглядні орієнтири есею є однією з його провідних жанрових ознак).

Літературний есеї спрямований на реалізацію творчого задуму автора та подає інтелектуальну подію у ролі події естетичної, унікальної за суттю та формою представлення, унікальною є й особистість автора. Основою внутрішньої драматургії есеїстичного тексту є наявність переживання щодо висловленої думки.

Формат есею як літературного жанру є суб'єктивним поглядом на певну проблему. Звісно, власну думку, потрібно вміти обґрунтувати. Для цього, власне й потрібно наводити аргументи й ілюструвати їх прикладами. Підхід: «що хочу те пишу» або «я думаю так і все» не завжди спрацьовує. У будь-якому разі ми пишемо для інших, а не тільки для себе. Так, нас розуміють не за тим, що ми «мали на увазі», а з того, як ми це сказали.

Формально «літературний есеї» розділений на різновиди. Ми ж пропонуємо розділити на його типи (і це далеко не остаточний варіант), зважаючи на різноманітність висвітлюваних у цьому жанрі тем.

1. Есеї-ілюстратор. У таких есеях йдеться про визначних особистостей, почати описані спогади сучасників, подані реальні діалоги, оцінюється їхня діяльність у суспільному вимірі через суб'єктивне бачення автора. Такі есеї дуже часто провокативні тільки через те, що автор намагається показати усю абсурдність ідеологічної системи, рве шаблони тощо.

2. Есеї-філософема. У таких творах, як правило, описані філософські роздуми щодо одвічних питань усього людства. Це такий своєрідний «потік свідомості» про сенс життя, добро, зло тощо. Такі твори дуже часто меланхолічні, почасти депресивні, рідше з видимими ознаками позитивного сприйняття світу.

3. Есеї-рефлексія. Така форма есею фіксує роздуми на прочитаний твір (не завжди художній) і є алгоритмом власних суджень. Такі твори містять об'ємний цитований матеріал, оціночні міркування щодо героїв, своєрідну риторику. Основне пам'ятати, що есеї-рефлексія – це не аналіз твору, а всього лиш суб'єктивний погляд. Рефлексія може стосуватися як прочитаного твору загалом, так і конкретного героя.

Список використаних джерел

1. Адлер М. Як прочитати книгу. Класичний посібник із розумного читання / Мортімер Дж. Адлер, Чарльз Ван Дорен ; пер. з англ. І. Дубей, В. Зайця. – К. : Вид. група КМ-БУКС, 2018. – 456 с. 2. Мішель де Монтень. Проби ; перекладач Анатоль Перепадя. – К., 2012. – 443 с. 3. Швець Г. Д. Есеїстика Василя Барки : жанрова специфіка та проблематика : автореф. дис. ...канд. філол. наук : 10.01.01 / Г. Д. Швець. – К., 2006. – 20 с.

Н. І. Мішеніна, Л. О. Шеїна

ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ

На сьогоднішній день індустріальний розвиток Німеччини знаходиться на доволі високому рівні, і у теперішніх студентів – майбутніх інженерів – виникає необхідність поглиблених знань не тільки англійської як міжнародної, але й німецької

як мови виробництва та науки. Як показує практика, при вивченні німецької як другої іноземної, англійська мова, як перша, може виступати помічником, проте багато студентів НТУ «ХП», які починають вивчати німецьку у Німецькому освітньому центрі, стикаються з конкретними труднощами вже на перших заняттях.

Не можна говорити, що знання англійської мови завжди допомагає чи заважає. Все залежить від самого учня. Багато хто плутається і ніяк не може говорити тільки однією мовою, слова постійно перемішуються – і виходить «мовна каша». Підсвідомість намагається «підсунути» англійське слівце, коли не знаходиться німецький еквівалент. Англійська мова для студентів надає як інтерферуючий, так і трансферуючий вплив на німецьку на всіх етапах вивчення – фонетики, лексики, синтаксису, граматики. Для новачків значною проблемою є фонетична інтерференція.

У своєму дослідженні В.О. Виноградов пропонує визначення інтерференції як взаємодії мовних систем в умовах двомовності, яка створюється або при мовному контакті, або при індивідуальному засвоєнні нерідної мови [1]. Вже давно помічено, що інтерференція посилює вплив з боку рідної мови, а також першої іноземної (в нашому випадку – англійської). При цьому остання має більш істотний вплив, бо є близькоспорідненою до мови, яка вивчається.

Вплив першої мови виявляється, зокрема, в тому, що новачки переносять набуті навички вимови на другу. Це проявляється в заміні звуків, інтонації, недотриманні послідовності фонем. Часто порушуються правила фонетики в німецькій мові, а саме: студенти редукують голосні в кінці слів (*die Gruppe, der Name, die Adresse, die Frage, die Sprache*), ставлять невірно наголос, особливо в складних німецьких словах, не враховуючи, що в сучасній німецькій мові складні слова мають два наголоси – основний і другорядний. Наприклад, в слові *Studienjahr* головний наголос падає на перший склад «*Studien-*», а другорядний – на другий склад «*-jahr*».

Найпоширенішою помилкою є застосування студентами фонетичних правил англійської мови при читанні німецькою. Наприклад, візьмемо одне з найпоширеніших слів «ім'я». В обох мовах воно пишеться однаково «*name / Name*», а вимова відрізняється. Англійською слово вимовляється ['neim], а німецькою – ['na:mə]. Або співзвучне з англійським словом «*student*» ['stju:d(ə)nt] німецьке слово «*Student*» [ʃtu'dent]. В обох мовах слово пишеться однаково, а вимова і наголос різні.

Не дивлячись на те, що в німецькій мові існує менше правил та винятків щодо вимови, студенти спотворюють процес читання, додаючи зайві звуки та їх поєднання. Порівнюючи правила читання між двома мовами, вони шукають для себе схожості й відмінності, проте автоматично звертаються до вже знайомих шаблонів.

Розглянемо ще деякі варіанти читання в німецькій мові, які створюють труднощі студентам немовних ЗВО при читанні та запам'ятовуванні: буквосполучення «*st-*» і «*sp-*» на початку слова і складу, відповідно, [ʃt] і [ʃp], наприклад, *stehen, sprechen, Stuhl, Sprache*. Що стосується самого німецького алфавіту, то, проаналізувавши перше фонетичне заняття, можна побачити, що приблизно третю частину букв німецького алфавіту студенти вимовляють на англійський кшталт, а саме: *s* [tse:] як [si:], *e* [e:] як [i:], *g* [ge:] як [dʒi:], *h* [ha:] відповідно, як [eitʃ], *q* [ku:] як [kju:], *r* [er] як [ɑ:], *u* [u:] як [ju:], *x* [iks] як [eks], *y* ['ypsilon] як [wai], *z* [tset] як [zed]. Умляути ігноруються студентами зовсім. Це відбувається, швидше за все, через те, що англійська мова сьогодні є основною іноземною в житті студента, її пропагують повсюди. Вона вживається набагато частіше, ніж німецька – в рекламі, кіно, науці, аеропортах, комерції, не кажучи вже про пісенні шлягери. Її постійно продовжують популяризувати, відкриваючи численні магазини, кафе, клуби, чий назви пишуться англійською мовою.

Оскільки обидві мови є генетично спорідненими, то мають спільну граматичну

і лексичну базу. Більш того, в сучасній німецькій величезна кількість запозичень з англійської. Рідко хто з німців говорить *die Fahrkarte*, скоріше віддадуть перевагу короткому і сучасному *das Ticket*. Що стосується словотвору в німецькій, то його можна співставляти з англійською. Є ряд суфіксів, які присутні в обох мовах. Наприклад, суфікс *-tion*. Тільки в німецькій він читається, як [tsio:n] (*Revolution, Organisation, Deklination*), а в англійській, як [ʃ(ə)n] – *revolution, organization, declination*. Префікс *un-* є як в німецькій, так і в англійській, і має однакове значення в обох мовах. Подібних прикладів дуже багато.

Таким чином, при підготовці навчальних планів і матеріалів для студентів слід враховувати можливі помилки та особливості, з якими доведеться зіткнутися в процесі вивчення німецької мови як другої іноземної. Викладачам варто розробити відповідну концепцію викладання, диференціюючи вправи, а також частіше звертати увагу студентів на артикуляцію й особливості вимови. Системні помилки можна передбачити і попередити, а усвідомлене знання про них перетворити на переваги.

Список використаних джерел

1. Виноградов В. А. *Интерференция* // *Лингвистический энциклопедический словарь* / гл. ред. В. Н. Ярцева. – М.: Сов. энциклопедия, 1990. – С.197.

І. В. Муляр

ПРО СЛОВНИК УКРАЇНСЬКИХ НАЗВ МЕБЛІВ ЖИТЛОВОГО ПРИМІЩЕННЯ

На сьогодні актуальним постає укладання словників фахової мови, оскільки такі лексикографічні праці відображають лексику спеціальної сфери, забезпечуючи професійну, наукову та навчальну діяльність цілої низки фахівців. Однією з найбільш розвинених комунікативних сфер, яка перебуває у постійному русі, є сфера фахівців з виробництва меблів, дизайнерів інтер'єру, продавців меблевої продукції. В останнє десятиріччя вона майже цілком перенесена у простори Інтернету, втім нагально потребує поповнення та уточнення своїх ресурсів мовними засобами, які могли б віддзеркалити інновації у виробництві сучасних предметів меблів, матеріалів виготовлення, меблевих аксесуарів. Важливо означити десятки різновидів меблевої продукції і задовольнити попит споживача, вказавши на технологічні характеристики, культурологічні особливості, стиль, дизайнерські винаходи, тенденції моди та ін.

Мета статті – подати інформацію про нове наукове видання «Словник українських назв меблів житлового приміщення», у якому системно описано номени спеціальної меблевої лексики української мови; привернути увагу до цієї лексикографічної праці вчених філологів, фахівців з класифікації та стандартизації меблевої продукції, маркетингу та реклами, дизайну меблів та всіх, хто цікавиться такою сферою побуту.

Назви меблів як окрема, чітко організована частина словникового складу сучасної української літературної мови перебувають у процесі становлення. Цей процес бере свій початок від формування меблевої лексики як різновиду ремісничої термінології й особливо активізувався наприкінці ХХ – початку ХХІ ст., перебуваючи під впливом соціально-економічних змін у розвитку незалежної Української держави.

«Словник українських назв меблів житлового приміщення» [1] – це перша лексикографічна спроба щонайповніше систематизувати найменування меблів житлового приміщення, джерелами якої стали тлумачні словники, Інтернет-ресурси, ката-